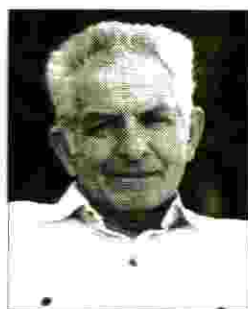

מלכין אריה

יליד 1921, ניו-יורק, ארה"ב

עלה ארצה ב-1946

מתנדב מארה"ב באוניית ההעפלה "ווג'ווד"

ה ע ס נ ה ר י ס ' 0

היה ישראלי-רוסי בשם קולומייצב, והיה גם ישראלי צעיר שהיה קצין הקשר ואחראי לקשר האלחוט. רב החובל והקצין הראשון הצטרפו לנסיעה כי הם היו אנרכיסטים, ואם משימתנו היתה "לסדר" את האנגלים אז הם היו בעד. קולומייצב הצטרף כי זה היה המקצוע שלו, וכי הוא רצה כסף וודקה. האיש על האלחוט היה לדעתי איש הגנה. כמעט ולא ראינו או שמענו אותו. כיוון שהתנדבנו לא קיבלנו שום שכר.

לא היה לנו מזל עם מנועי האוניה או עם כל מיני אביזרים, ומשהו תמיד היה מקולקל בחדר המכונות. פעם, צפנו בים יום שלם כשקולומייצב השיכור הזיע בתיקון המנוע (הוא עבד יותר טוב כשהיה שיכור מאשר כשהיה פיקח!).

סוף סוף, שבועיים אחרי שהפלגנו מניו יורק הגענו ל-PONTA DELGADA הנמל הראשי של איי האזורס. בילינו כמה שבועות באי כשצוות המכונאים ניסה לתקן כל מה שדרוש בצורה קצת יותר יסודית. אנחנו כמובן גרדנו חלודה וצבענו. שמחנו ליום שהפלגנו שוב לים הפתוח, אך לא עזבנו בידיים ריקות. מצאנו באי יהודי ליטאי אחד שהצליח להימלט מידי הנאצים לפינה הנירדחת הזו. הוא התחנן שניקח אותו והתנדב לעשות כל עבודה. עשינו עסק.

הגענו לגיברלטר לתרלוק. האוניה שלנו היתה רשומה בפנמה, והנפנו דגל פנמה. לקברניט שלנו היה איזה סיפור מכון מראש על מטרת ההפלגה שלנו, במקרה הצורך. אולם הכל הלך חלק ולא שאלו שאלות. יצאנו את הנמל ופנינו לגנואה איטליה והנורסיד המשיך למרסיל. היינו מחולקים לתפקידים קבועים יותר אחרי שכבר נכנסנו לשני נמלים, פונטה דלגדה וגיברלטר. נפל בחלקי להיות ההגאי, והפעלתי את ההגה כל פעם שנכנסנו או יצאנו מנמל, לפי פקודת רב החובל או נווט הנמל. רב, זאב ובלוקי טפלו בחבלים.

הפלגנו שבוע ימים כדי להגיע מגיברלטר לגנואה. קבלנו

הצטרפתי לשומר הצעיר בגיל 11 ומאד נמשכתי לרעיון הקיבוץ ולעליה ארצה. ביוני 1942 גויסתי לצבא ארה"ב ונשלחתי לחזית אירופה במסגרת המחנה הראשון לאנגליה באוקטובר 1943. כ-11 ביוני, 1944 עברתי לנורמנדיה ועשיתי כל הדרך משם דרך פאריס, הגבול הבלגי ליאג', וורוויארס, אאכן, בון ועד קאסל, שם הייתי בזמן כניעת הצבא הגרמני. חזרתי באוקטובר 1945 לארה"ב, השתחררתי מהצבא והתחלתי לתכנן עלייתי ארצה.

תוך כדי חקירת האפשרויות השונות, הגיעה שליחת השומר הצעיר לבית המשותף של בוגרי התנועה בברוקס, ניו יורק. היא ספרה שההגנה מחפשת מתנדבים מהתנועות החלוציות לשמש כמלחים על שתי אניות שהיא קנתה בקנדה ומכינה להפלגה בניו יורק. מתוכנו התנדבו למשימה מנחם פרץ (מוסקוביץ) ז"ל, זאב ראוף ז"ל רב (סמילנסקי) וליגמן ז"ל, ומרדכי (בלוקמן) ברקן יבול"א, וכותב שורות אלה. כל הנ"ל מקיבוץ עליה ד' של תנועת השומר הצעיר בארה"ב. כמו כן התנדבו חברים מקיבוץ ג' האמריקאי שנמצאים היום בקיבוץ חצור, חברים מקיבוץ ה' בקיבוץ סאסא וחברים מתנועת הבונים שחלקם היו בקיבוץ מעין ברוך וקיבוץ כבר בלום.

עד יום ההפלגה כל הבחורים עבדו בשתי האניות לפי הצורך. רק ביום ההפלגה חולקנו לשני צוותים. בלוקי, זאב רוב ואני עברנו ל-BEAUHARNOIS ומנחם וחברי קיבוץ ג' לאוניה NORSYD. אנשי הבונים חולקו גם הם לשתי האניות. נפרדנו ועלינו לסייגים, ובשני לאפריל, 1946, החלה האודיסיאה שלנו.

יצאנו לדרך ואנחנו היינו הצוות הראשון מזה 2000 שנה שהיה 100% יהודי. כך, חולקנו למשמרות ולעמדות; רב ובלוקי קבלו את המשמרת מ-8-12, זאב ואני מ-12-4. שני ההבונים מקיבוץ קבלו את המשמרת השלישית, וכך גם חולקו המשמרות בחדר המכונות. חבר קיבוץ ג' היה הטבח ובס"ה היינו צוות של כ-16 איש ועוד כמה קצינים. רב החובל והקצין הראשון היו מלחים יהודים ותיקים עם הרבה נסיון בצי הסוחר, והיו גם חברים בנפש. קצין המכונות

חופש למספר שעות והלכנו העירה ונהנינו מקרקע יציבה מתחת רגלנו. לפתע ראינו כמורד הרחוב תהלוכה מתקרבת. הצועדים הניפו דגלי כחול לבן ושרו שירי לכת. אלה היו צעירים שפעילי ההגנה אספו מאיי השואה במזרח אירופה. הם צעדו עד לבית גדול שההגנה רכשה ושם שהו עד יום עלייתם באחת האניות שלנו.

ניגשנו לקבוצה ושוחחנו עם הצעירים. כמוסכם, אנו סיפרנו שאנחנו מלחים אמריקאים, ולא ידענו שום דבר שעל פלסטינה. בילינו אתם קצת ואז איחלנו להם הצלחה וחזרנו לאוניה. למחרת בבוקר ניתקנו מהרציף ויצאנו מהנמל הסואן לנמל קטן צפונית לגנואה, סבונה (SAVONA).

בסבונה הכינו את האוניה להסעת נוסעים, וכשהעבודה נגמרה הפלגנו לרציף קטן כמה ק"מ צפונה משם. קשה מאד היה להתקרב לרציף והתחלנו להעלות את הנוסעים קצת לפנות בוקר. בבוקר הופיעו שוטרים שרצו להחרים את האוניה אך שכנענו אותם לתת ליתר הנוסעים לעלות. השוטרים הסכימו וכולם עלו. ברגע שהאחרון היה בפנים - ניתקנו כבלים, הגלים הרחיקו אותנו מהחוף, הפעלנו מנועים וברחנו. השוטרים עמדו על החוף וצרחו ברוגז ובחוסר אונים. הפלגנו דרומה לאורך החוף האיטלקי והלאה במעבר מסינה בין איטליה וסיציליה.

הצפיפות באוניה היתה איומה ותנאי החיים מאוד קשים. האוויר בבטן האוניה ממש הסריח, מים היו בצמצום, אוכל ותנאים סניטריים היו גרועים. כל היהודים האלה שידעו רק סבל במשך שנים באירופה, היו צריכים להמשיך לסבול עוד קצת עד שיגיעו ליעד. לנו, המלחים, לא היה מקום בבטן האוניה. פרשנו את השמיכות שלנו על גשר הפיקוד וישנו על הרצפה תחת כיפת השמיים. בין הנוסעים היתה קבוצה קטנה של פרטיזנים יהודים, שלחמו נגד הגרמנים ביערות רוסיה. אלה שמרו על המוראל של האחרים. הם עשו כל עבודה. חילקו מים ואוכל, ניקו את כלי האוכל וכלי הבישול, ומעל לכל הם שרו והתלוצצו ושמרו על מצב רוח עליו על אף הקשים.

היינו כבר די קרובים לחוף פלסטינה ועדיין אין שום סימן של האנגלים. אך באותו ערב טס מעלינו מטוס ועשה הקפות בשמים, ואז חזר לכיוון החוף. ידענו שהראדאר גילה אותנו והמטוס אישר את המציאה. ואכן, בבוקר המחרת ראינו שאנו מוקפים בשלוש, כן שלוש משחתות בריטיות! לא היה לנו נשק, וקבלנו פקודה ממה ההגנה לא להתנגד לאנגלים, כי באותו עת העולים החדשים נכלאו עם הגיעם ארצה במחנה עתלית, מדרום לחיפה.

משחתת אחת נקשר אלינו והנחתים האנגלים התכוננו להשתלט על האוניה שלנו. בינתיים אנשי הפלי"ם נכנסו לתוך המון העולים, וכך עשינו אנו, כל אנשי הצוות. מישוהו עלה לתורן והחליף דגל פנמה עם דגל כחול-לבן. באותו רגע פרצה שירת "התקווה" מפי כל העולים בבת אחת השירה היתה מחשמלת, הרגשת התקווה למולדת היתה מוחשית. כולנו, כולל אותי, היינו נסערים ממין הרגשת התעלות. לא אשכח רגעים אלה לעולם.

הנחתים המתינו לסוף השיר, ואז עלו לסיפון בדממה רועמת. האוניה נקשרה לרציף, והורירו אותנו ישר אל האוטובוסים שהמתינו שם. 27/6/46 ושוב עמדנו על היבשה, פלסטינה. הבאנו ארצה 1300 עולים אך משך מספר חדשים, כל מה שהכירו בארץ היה מחנה המעצר של עתלית. זו היתה חוויה חדשה: "החיים במחנה מעצר". האנגלים חילקו אותנו לקבוצות של 25 איש, נתנו לכל אחד "מסטינג" והכניסו כל קבוצה לאוהל.

שמנו לב שאף בחור מהפלי"ם לא הגיע למחנה. אי שם בדרך בין האוניה והאוטובוסים הם פשוט נעלמו. ההגנה גם עשתה סידורים להוציא את כל הצוות מהמחנה. יומיים אחרי שהגענו הם הוציאו את רב החובל והקצין הראשון. כל יומיים הגיע מכונית מסוג טרנזיט להביא לחם. כמה אנשי הצוות היו ניגשים לעזור בפריקה ושכחו לצאת ממנה כשגמרו לפרוק. שישה עשר ימים אחרי שהגענו לעתלית הגיע תורנו לפרוק לחם וכל ארבעתנו יצאנו אל החופש ביחד. אותו לילה לנו במלון "כרמליה", ולמחרת בבוקר היינו בדרכנו אל משמר העמק, הקיבוץ בו התקבצו כל החברים של "קאד" (קיבוץ אמריקאי ד') שכבר הספיקו להגיע ארצה.

מאז אני גר בקיבוץ עין דור, יחד עם רוב האמריקאים שעלו באותה תקופה, כולל ארבעת החברים שהזכרתי בתחילה. דב זליגמן ז"ל נפל בינואר 1948 כשעבד על טרקטור על אדמות הקיבוץ ונורה מהמארב על ידי ערבים. זאב ומנחם נפטרו בשיבה טובה לא מזמן בהשאירם נשים וילדים ונכדים בקיבוץ. בארץ אני עבדתי שנים רבות בחקלאות, ובמיוחד בענף הכותנה, כמגדל, מנהל מנפטה, ממיין כותנה ונציג המגדלים במועצת הכותנה. בגיל 70 פרשתי מהשדה ומאז אני עוסק בעבודה במחשב ובהדפסות שונות עבור הקיבוץ והמפעל שלו כל זמן שאהיה מסוגל לכך.